

Sygn. akt II UK 220/17

POSTANOWIENIE

Dnia 8 marca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z wniosku J.H.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.
o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 8 marca 2018 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego we [...]
z dnia 12 kwietnia 2016 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 12 kwietnia 2016 r., sygn. akt III AUa [...], Sąd Apelacyjny we [...] – w sprawie z wniosku J.H. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O. – oddalił apelację wnioskodawcy od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w O. z 2 lipca 2015 r., sygn. akt V U [...], oddalającego odwołanie wnioskodawcy od decyzji organu rentowego z 16 marca 2015 r., w której Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. odmówił J.H. prawa do emerytury z powodu nieudowodnienia przez niego 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego wnioskodawca zaskarżył skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na przyczynę przyjęcia skargi do rozpoznania określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. W ocenie autora skargi w sprawie występuje istotne zagadnienie

prawne: „czy wskazane na wewnętrznym świadectwie pracy wystawionym przez pracodawcę stanowisko ma decydujące znaczenie w zakresie ustalenia charakteru pracy pracownika skutkującego uznaniem, iż wykonywana przez niego praca była lub nie była pracą w warunkach szczególnie chronionych czy też decydujące jest indywidualne ustalenie charakteru pracy wykonywanej przez pracownika niezależnie od stanowiska na jakim był on zatrudniony i od jego nazwy?”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wnioskodawcy nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

W świetle utrwalonego już orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym

także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, sformułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571); 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179); 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504) i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa i praktyki sądowej. Wymóg ten jest uzasadniony publicznymi celami rozpoznania przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2007 r., V CSK 356/07, LEX nr 621243). Ograniczenie się przez skarżącego do pytania nie jest wystarczającym określeniem zagadnienia prawnego, jeżeli zagadnienie prawne nie zostało przedstawione bez odniesienia się do ogólnych problemów interpretacyjnych (postanowienie Sądu Najwyższego z 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451).

Autor rozpatrywanej skargi kasacyjnej nie przedstawia istotnego zagadnienia prawnego sprawy w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Przede wszystkim stawiana w uzasadnieniu wniosku kwestia została ograniczona do

retorycznego pytania. Brakuje powiązania sygnalizowanej kwestii z konkretnie wskazanym przepisem (przepisami) prawa określającym przedstawione „zagadnienie”. Brakuje także odpowiedniej jurystycznej argumentacji, którą autor skargi wykazałby, że w sprawie rzeczywiście występuje istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Autor skargi w uzasadnieniu wniosku eksponuje jeden ze spornych w sprawie okresów wykonywania przez skarżącego pracy – okres od 4 sierpnia 1983 r. do 19 marca 1984 r. oraz od 1 stycznia 1985 r. do 31 maja 1986 r. – domagając się kwalifikacji tego okresu jako okresu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. W swoich twierdzeniach ignoruje jednak stanowisko zaskarżonego wyroku w zakresie oceny prawnej spornego okresu. Tymczasem Sąd Apelacyjny we [...] uznał, że co do zatrudnienia skarżącego w „P.” w G. (od 4 sierpnia 1983 r. do 31 maja 1986 r.), nie można wnioskodawcy zaliczyć do szczególnego stażu pracy całego wskazanego zatrudnienia, ponieważ wbrew treści wystawionego przez zakład pracy świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych, w tym czasie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy nie wykonywał on pracy w warunkach szczególnych. Według Sądu drugiej instancji przemawia za tym przede wszystkim zestawienie informacji zawartych w powołanym świadectwie pracy z innymi dowodami w sprawie: z pozostałymi zachowanymi dokumentami pracowniczymi wnioskodawcy oraz zeznaniami świadków. Z dokumentów zawartych w aktach osobowych wnioskodawcy wynika, że w tym okresie pracował na różnych stanowiskach. Od 4 sierpnia 1983 r. do 19 marca 1984 r. oraz od 1 stycznia 1985 r. do 31 maja 1986 r. został oddelegowany do Huty w K., a następnie do Huty im. [...] w S., gdzie pracował jako elektromonter instalacji i urządzeń elektroenergetycznych, a w ramach powierzonego stanowiska zajmował się wymianianiem kabli w kanałach, remontami rozdzielni, wymianą gniazdek, kabli zasilających, których to prac nie można zaliczyć do wykonywanych w warunkach szczególnych, gdyż jedynie prace wymienione w załączniku A do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w dziale II zatytułowanym „W energetyce” – jako prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych można zaliczyć do tych wykonywanych w warunkach szczególnych ze względu na nieproporcjonalnie większe narażenie

pracownika zatrudnionego w przemyśle energetycznym *stricte* przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej, i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych, niż przy pracy elektromontera w zakładzie budowlanym, czy nawet hucie.

Wnioskodawca w okresie od 19 marca 1984 r. został oddelegowany do T. na terenie ówczesnej Czechosłowacji, gdzie pracował do 30 czerwca 1984 r. jako pomocnik białego murarza i zajmował się przede wszystkim remontami kominów przemysłowych. Z tego względu jedynie ten okres, w wymiarze 3 miesięcy i 23 dni, może być uznany za pracę w warunkach szczególnych, wymienioną w rozporządzeniu z 1983 r., w wykazie A, dział V, pod poz. 2 – budowa oraz remont chłodni kominowych i kominów przemysłowych. W pozostałym okresie pracy wnioskodawca wykonywał pracę elektryka, która nie jest zaliczana do prac w warunkach szczególnych.

W oparciu o przedstawioną wykładnię i ustalenia faktyczne Sąd drugiej instancji uznał, że skarżący nie udowodnił co najmniej 15-letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych i w związku z tym nie spełnia przesłanki do przyznania prawa do spornego świadczenia emerytalnego.

Z jednolitej judykatury Sądu Najwyższego wynika, że przy ustalaniu pracy w szczególnych warunkach liczy się nie nazwa stanowiska pracy lecz faktycznie wykonywana praca w tych warunkach.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.